

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320201984
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4320201984.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej, vo veci starostlivosti súdu o mal. V. R. M., nar. XX.XX.XXXX a mal. B. D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpení Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v B. ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: G.. T. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, B., v konaní zastúpená: JUDr. Beáta Hilvertová, advokátka so sídlom v B., ul. Sládkovičova 1, B. a G.. W.. D. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, B., o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu B. zo dňa 19. marca 2021 pod č.k. 17P/42/2020- 374 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom III. výroku výšky výživného m e n í tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého V. R. sumou 140 eur mesačne a na výživu maloletého B. D. sumou 110 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 10.03.2020.

II. Vo výroku IV. rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

III. V V. výroku týkajúcom sa úpravy styku rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1.1.Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že I. maloletý V. R., nar. XX.XX.XXXX a maloletý B. D., nar. XX.XX.XXXX sa zverujú do osobnej starostlivosti matke,

II. obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok,

III. otec je povinný prispievať na výživu maloletého V. R.a sumou 170 eur mesačne a na výživu maloletého B. D.a sumou 130 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 10.03.2020,

IV. zaostalé výživné za obdobie od 10.03.2020 do 19.03.2021 pre maloletého V. R.a vo výške 1 774,71 eura a pre maloletého B. D.a vo výške 1 267,62 eura je otec povinný zaplatiť k rukám matky v mesačných splátkach po 50 eur na každé z maloletých detí popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku,

V. otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi každý párný týždeň kalendárneho roka v sobotu od 09:00 hod. do 17:00 hod. a v nedeľu od 09:00 hod. do 17:00 hod., s tým, že rodičia sú navzájom oprávnení a povinní si maloleté deti odovzdať a prevziať v stanovenom čase v mieste bydliska matky,

VI. návrh otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov sa zamietá,

VII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.2. Z vykonaného dokazovania zistil, že maloleté deti pochádzajú z manželského zväzku ich rodičov, rodičia spolužitie prerušili v marci 2020. Prerušeniu spolužitia rodičov maloletých detí nasvedčuje skutočnosť, že otec preukázateľne počnúc mesiacom marec 2020 začal prispievať na výživu každého z maloletých detí sumou 30 eur mesačne, ktorú kontinuálne uhrádzal až do vyhlásenia rozsudku v predmetnej veci. Súd uznesením zo dňa 07.04.2020 pod č.k. 17P/42/2020-92 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým návrh otca na zamietol, maloleté deti dočasne zveril do osobnej starostlivosti matke a upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletými každý páry týždeň kalendárneho roka v sobotu od 09:00 hodiny do 16:00 hodiny a v nedeľu od 09:00 hodiny do 16:00 hodiny. Rodičia sú navzájom oprávnení a povinní si maloleté deti v stanovený čas odovzdať a prevziať v mieste bydliska matky. Zároveň návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti nariadenia povinnosti otcovi uhrádzať výživné na maloleté deti zamietol. Uvedené odôvodnil nesplnením podmienok k dočasnej úprave vyživovacej povinnosti neodkladným opatrením. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.05.2020. Na Okresnom súde Levice prebiehalo pod sp. zn. 6P/32/2020 konanie o rozvod manželstva rodičov maloletého dieťaťa. V predmetnej veci súd dňa 17.03.2021 vyhlásil rozsudok, ktorým manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol, maloleté deti na čas po rozvode zveril do starostlivosti matke, vyslovil, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otca maloletých detí zaviazal prispievať na výživu maloletého V. sumou 170 eur a mal. B. 130 eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva. Zároveň upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi každý páry týždeň v sobotu a v nedeľu od 09:00 hodiny do 17:00 hodiny s tým, že miestom odovzdania a prevzatia maloletých detí ich rodičmi je bydlisko matky. Rozsudok súdu toho času nie je právoplatný. Ďalej uviedol, že matka žije spolu s maloletými deťmi v byte, ktorého je výlučnou vlastníčkou. Od februára do októbra 2019 poberala materské v priemernej výške v sume 315,39 eura. Počnúc novembrom 2019 nastúpila na rodičovskú dovolenku, je jej vyplácaný rodičovský príspevok v sume 380 eur mesačne. Je živnostníčka, jej priemerný mesačný príjem činí 672,75 eura. Poberá prídavky na dve maloleté deti. S otcom maloletých detí vlastní rodinný dom v obci D. P., každý v podiele 1. Predmetný rodinný dom užíva otec maloletých detí. Matka v priebehu konania predala nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území V., za cenu 10 000 eur, ktoré si s otcom detí pomerne rozdelili. Okrem nehnuteľného majetku vlastní motorové vozidlo BMW, r.v. 2007. Mesačne uhrádza platbu spojenú s užívaním bytu 126,40 eura, elektriku 33 eur, platbu za mobil, televíziu, internet 42 eur, plyn 7 eur, sporenie maloletým deťom 50 eur, splátku Diners club 100 eur, poisťku Basler 32,78 eura, poisťku Kooperativa 20 eur, poisťku 31 eur, daň z nehnuteľnosti (rodinný dom) 1,49 eura, daň za byt 3,73 eura povinné zmluvné poistenie auta 13,67 eura, poplatok za komunálny odpad 5,52 eura. Do augusta 2020 uhrádzala všetky výdavky spojené s užívaním rodinného domu v D. P.e. Otec maloletých detí je zamestnaný. Za rok 2019 dosiahol priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1 109,55 eura, za rok 2020 vo výške 1 239,57 eura. Je podielovým spoluvlastníkom rodinného domu v D. P.e, ktorý využíva na bývanie. Vlastní motorové vozidlo Škoda Fabia, r.v. 2007, podľa jeho vyjadrení využíva motorové vozidlo Porsche, r.v. 1997 vo vlastníctve jeho matky. V čase začatia konania žil v prenajatom byte vo E., za ktorého užívanie uhrádzal nájom vo výške 500 eur mesačne. V priebehu konania začal užívať rodinný dom, ktorého je podielovým spoluvlastníkom. Jeho mesačné výdavky pozostávajú z platby za mobil 22 eur, poisťku 80 eur, komunálny odpad 5,52 eura, elektrinu 50 eur, vodu 20 eur, plyn 200 eur, splátky spotrebného úveru 52 eur, splátky hypotéky 133,68 eura, poisťky domácnosti 4 eurá, splátky povoleného prečerpania MBank 125 eur, povinného zmluvného poistenia auta 6,45 eura, výdavky na zubára 17,50 eura.

1.3. Na zistený skutočný stav aplikoval ustanovenia § 36 ods. 1 zákona o rodine, § 24 odsek 1, 3, 4 Zákona o rodine, § 25 odsek 1, 2 Zákona o rodine, § 26 Zákona o rodine a uviedol, že návrh matky na úpravu rodičovských práv a povinností bol podaný dôvodne, rodičia spolu nežijú. Z vyjadrení oboch rodičov, z obsahu spisu vyplýva, že majú medzi sebou konfliktný vzťah, vzájomne na seba podávajú trestné oznámenia. Obaja opakovane poukazujú na nenormálne správanie toho druhého a rozpisujú konkrétne životné situácie, ktoré majú ich správanie dokresliť. Je zrejmé, že aktuálne nemožno predpokladať, že sú a budú schopní spolupracovať v aspoň nevyhnutnej miere na zaistení potrieb maloletých detí. Zároveň nemožno opomenúť psychický stav otca, ktorý vychádzajú

zo zaslanej psychiatrickej správy, nie je aktuálne plne kompenzovaný. Po realizovaných vyšetreniach mu bol stanovený diagnostický záver paranoidná porucha. Jeho prístup k liečbe sa zatiaľ javí ako formálny. Vykonanými šetreniami neboli preukázané tvrdenia otca týkajúce sa nevhodného, hrubého a agresívneho správania sa matky k maloletým deťom. Negatívne správanie sa matky voči deťom nebolo preukázané ani správou kolízneho opatrovníka, ktorý prešetroval pomery rodičov a maloletých detí. Tvrdeniam otca o správaní sa matky k deťom nenasvedčovalo správanie sa detí počas vykonaného šetrenia, ktoré počas šetrenia matku vyhľadávali, boli usmievavé, spokojné, nejavili žiadne znaky zlého zaobchádzania. Preto návrh otca na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zamietol a zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matke, ktorá sa momentálne javí ako výchovne stabilnejší rodič.

1.4. V časti výživného zdôvodnil rozhodnutie ustanovenie § 62 odsek 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, § 75 odsek 1 Zákona o rodine, § 77 odsek 1 Zákona o rodine, § 78 odsek 1 3 Zákona o rodine a uviedol, že maloletý V. bol v čase začatia konania v celodennej starostlivosti matky. Dňa 02.09.2020 zahájil dochádzku do materskej školy v B. Výdavky v súvislosti s návštevou materskej školy predstavuje platba za stravu 1,54 eura denne, poplatok 16 eur mesačne, rodičovský príspevok 60 eur ročne. Maloletý B. je v celodennej starostlivosti matky, matka udávala zvýšené výdavky súvisiace s nákupom plienok a náhrady materského mlieka, ktoré odhadla vo výške 40 eur mesačne. Obe deti sú zdravé, nemajú osobitné záujmy, s ktorými by boli spojené zvýšené výdavky. Určil výživné zo strany otca na maloletého V. R.a v sume 170 eur a na maloletého B. D.a v sume 130 eur mesačne, ktoré otca zaviazal uhrádzať k rukám matky vždy k 15. dňu v mesiaci vopred. Takto určené výživné spolu s primeraným výživným zo strany matky, ktorá svoju vyživovaciu povinnosť plní aj svojou osobnou starostlivosťou o maloleté deti, zabezpečením ich bytových potrieb a prídavkami na maloleté deti sú spôsobilé pokryť odôvodnené potreby maloletých detí, pričom je tiež primerané možnostiam a schopnostiam oboch rodičov. Výživné určil od 10.03.2020, odo dňa začatia konania na súde v súlade s § 77 odsek 1 Zákona o rodine, nakoľko neboli zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa pre určenie výživného aj pred týmto dátumom. Otec na výživu maloletých detí prispieval počnúc mesiacom marec 2020 výživným vo výške 30 eur mesačne na každé z maloletých detí. Odo dňa 10.03.2020, do rozhodnutia súdu mu vznikla na výživnom pre maloletého V. R.a po odpočítaní platieb realizovaných v prospech výživného na dieťa zaostalosť vo výške 1 774,71eura (mal zaplatiť marec 2020: 170 eur : 31 dní = 5,48 eura x 21 dní + 9 mesiacov roku 2020 - apríl až december x 170 eur + 3 mesiace roku 2021 - január až marec vrátane x 170 eur); otec zaplatil (od marca 2020 do marca 2021 výživné v celkovej sume 390 eur); pre maloletého B. D.a po odpočítaní platieb realizovaných v prospech výživného na dieťa zaostalosť vo výške 1 267,62 eura (mal zaplatiť marec 2020 : 130 eur : 31 dní = 4,19 eura x 21 dní + 9 mesiacov roku 2020 - apríl až december x 130 eur + 3 mesiace roku 2021 - január až marec vrátane x 130 eur); otec zaplatil (od marca 2020 do marca 2021 výživné v celkovej sume 390 eur), ktorú súd otca zaviazal zaplatiť v mesačných splátkach po 50 eur na každé z maloletých detí popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku. Pri určení lehoty na zaplatenie zaostaleho výživného vzal do úvahy celkovú výšku zaostaleho výživného ako aj zárobokové a majetkové pomery otca maloletých detí.

1.5. V časti úpravy styku otca s maloletými deťmi citoval ustanovenia § 25 odsek 1, 2 Zákona o rodine, § 26 Zákona o rodine, § 28 odsek 1 písmena a) Zákona o rodine a uviedol, že styk otca s maloletými deťmi bol predbežne upravený uznesením súdu, ktorým nariadil neodkladné opatrenie. Z prednesov rodičov vyplynulo, že styk otca s maloletými deťmi sa realizuje pravidelne v zmysle dočasnej úpravy styku nariadeného neodkladným opatrením. Dva alebo trikrát sa styk otca s maloletým V.om realizoval mimo súdom určeného rozsahu styku. Vychádzajúc z vyjadrení oboch rodičov mal za to, že dospieť medzi nimi k dohode ohľadom úpravy styku otca s maloletými deťmi nie je možné. S poukazom na nízky vek maloletých detí, pozitívny citový vzťah medzi otcom a maloletými deťmi upravil rozsah styku otca s maloletými deťmi v rozsahu každého párneho týždňa kalendárneho roka v sobotu a v nedeľu od 09:00 hodiny do 17:00 hodiny. Bolo preukázané, že otec má vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti, deti majú k otcovi pozitívny citový vzťah, na jeho prítomnosť sú zvyknuté. Rodičia do marca 2020 zabezpečovali spoločne starostlivosť o maloleté deti. Po prerušení spoluzitia sa otec s maloletými deťmi pravidelne stýkal aj v domácnosti matky. Z toho možno dôvodne usudzovať, že pomery a denný režim detí mu je známy.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 CMP, nakoľko v konaní nezistil dôvod, pre ktorý by bolo možné náhradu trov konania uložiť niektorému z jeho účastníkov.

2. Otec podal proti rozsudku odvolanie v časti výživného a úpravy styku. Nesúhlasil so stanovenou výškou výživného, pretože matka preukázala náklady na maloletého V. 46 eur mesačne a na maloletého B. 40 eur. Žiadne zvýšené náklady nepreukázala. Namietal, že súd prvej inštancie neprihliadol na majetkové pomery rodičov ich podielového spoluvlastníctva k domu a vinici a výlučnému vlastníctvu motorových vozidiel. Matka pri poberaní rodičovského príspevku podniká a má vyšší príjem ako on. Žije v dome svojej matky v G. J. a prispieva jej na bývanie a stravu 350 eur mesačne. Ďalej vyčíslil svoje mesačné náklady, cesty do E. za deťmi a nákupy vecí pre ne. V časti zaostalého namietal nezohľadnenie, že v období od 22.05.2020 do 05.09.2020, od 12.12.2020 do 20.12.2020, od 26.12.2020 do 0.02.2021 viedli spoločnú domácnosť. Nesúhlasil s úpravou styku bez možnosti prespatia detí u neho dôvodiac, že deti u neho a jeho matky už prespali, žije v G. J. Je v rozpore so záujmami detí, aby ich vozil počas styku domov k ich matke. Navrhol upraviť styk od piatku do nedele s prespatím detí u neho. Napadnutý rozsudok žiadal zmeniť a zaviazat' ho prispievať na výživu detí po 30 eur mesačne od 10.03.2020 do 21.05.2020, od 06.09.2020 do 11.12.2020, od 21.12.2020 do 25.12.2020, od 02.02.2021, časti zaostalého výživného za uvedené obdobie výšku 0 eur, upraviť styk s deťmi každý párný týždeň od piatku od 15.00 hodine do nedele do 18.00 hodiny s tým, že si deti prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky, počas vianočných sviatkov od 22.12. od 9.00 hod. do 31.12. do 9.00 hodiny každý párný rok a každý nepárný rok od 31.12. od 9.00 hodiny do 06.01 nasledujúceho roku, počas jarných prázdnin každý párný kalendárny rok od piatku predchádzajúcemu školským prázdninám od 18.00 hodiny do soboty nasledujúceho týždňa, počas Veľkonočných sviatkov od Zeleného štvrtka od 9.00 hodiny do Veľkonočného pondelka do 18 hodiny každý nepárný rok, počas letných prázdnin v každom kalendárnom roku od 15.07. od 9.00 hodiny do 15.08. do 18. hodiny.

3. Matka podala písomné vyjadrenie k odvolaniu otca. Uviedla, že ním predložené doklady o kúpe vecí do domácnosti nemajú s ňou nič spoločné. Počas celého rozvodového konania zabezpečovala deti sama. Počas spoločného života nikdy nemali spoločný účet. Manžel prispieval na svoju stravu 200 eur a 130 eur ako časť nákladov na byt. Od januára 2020 pracuje, ju vždy finančne vydieral a odmietal jej dávať peniaze do domácnosti. Nežije u svojej matky, ale býva v dome v D. P.e, denne tam parkuje auto. Za užívanie domu nič neplatí, všetky výdavky hradí ona. Od rozvodu manželstva pre deti nechodí, nezaujíma sa o ne. Nesúhlasila so stykom otca prespávaním detí u jeho matky, ktorá o ne nikdy nejavila záujem.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok potvrdiť.

5. Otec podal písomné vyjadrenia z 24.05.2021 (čl 638- 669) tvrdiac, že v nich uvedených termínoch žili s matkou v spoločnej domácnosti. Počas ich spolužitia nemusela pracovať, vždy zabezpečoval rodinu, 200 eur čo jej dával ,mala vreckové. Robí denne od 12.00 do 1.00 hodiny a od 20.00 do 1.00 hod, alebo do 3.00 hodiny. Je podráždená a nevyspatá. Nie je pravdivé jej tvrdenie, že býva v D. P.e, dom je neobývateľný. Žiadal psychiatrické vyšetrenie matky a jeho. Podrobne opísal prežitie dni s matkou detí do rozhodnutia súdu prvej inštancie.

6. Matka podala písomné vyjadrenie k vyjadreniu kolízneho opatrovníka. Uviedla, že otec pre deti pravidelne nechodí, berie si ich len na jeden deň , od rozvodu manželstva pre ne neprišiel, výživné neplatí. Pre jeho chovanie a prečiny proti morálke a proti dobrým ľudským mravom by ani v budúcnosti pravdepodobne nesúhlasila s prespávaním detí u neho.

7. Matka podala písomné vyjadrenie k vyjadreniu otca, všetky jeho tvrdenia jeho tvrdenia poprela a uviedla, že sa netýkali sa predmetu sporu.

8. Otec podal vyjadrenie k vyjadreniu kolízneho opatrovníka zo dňa 03.06.2021. Tvrdil, že nie je duševne chorý. Je vedecký pracovník, matematický inžinier, čistá myseľ. Uviedol, že matka mu bráni v styku s deťmi odkedy podala návrh na rozvod manželstva, nevidel ich v marci, apríli. V máji mu deti napriek dohode nedala. Nestará sa o deti, pracuje v noci.

9. Otec podal písomné vyjadrenie k vyjadreniu matky zo dňa 22.06.2021. Uviedol, že ich spolužitie bolo vždy obnovené do termínu rozvodu, kedy mu povedala, že má na týždeň odísť a potom spolužitie znovu obnovili. Nebýva v D. P.e, chodí iba na kontroly domu. Matka potrebuje psychiatrické vyšetrenie, liečenie,

aby si oddýchlá, je psychicky vyčerpaná. Je proti jej starostlivosti o deti. Nie je otcom maloletých detí, pretože je neplodný. Ďalej uviedol, že v časti úpravy styku žiada deti aj počas týždňa v utorok a štvrtok od 15.00 do 18.00 hod, je ochotný ich vodiť do škôlky a letné prázdniny v kuse.

10. Otec podal písomné vyjadrenie zo dňa 23.06.2021 oznamujúc duševný stav matky detí a opisujúc rozhovor s policajtom.

11. Otec podal vyjadrenie k vyjadreniu matky zo dňa 21.01.2021. Uviedol, že matku zaujíma len výživné, ktoré platí včas, ale nie v plnej výške. Matka deti psychicky ničí, neželá si, aby u nej prespávali. Stále klame .

12. Otec podal písomné vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 20.07.2021 oznamujúc, že došlo k obnoveniu manželského spoluzitia dňa 10.07.2021, keď sa vrátil do jej bytu. Spoluzitie stále trvá a plánujú spoločnú budúcnosť.

13. Matka na výzvu súdu oznámila, že manželské spoluzitie neobnovili.

14. Otec podal 01.07.-2021 žiadosť o zmenu kolízneho opatrovníka mimo B., pretože tam pracuje matkina priateľka a matka tam praxovala.

15. Rodičia podali ešte ďalšie vyjadrenia opakujúc tie isté skutočnosti.

16. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods.1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods.1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné v časti úpravy styky s maloletými deťmi. Súd prvej inštancie v tejto dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho správny právny záver, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. V časti výšky výživného napadnutý rozsudok zmenil podľa § 388 CSP a v časti zaostaleho výživného napadnutý rozsudok zrušil, vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z. účinnom od 01.07.2016 a z ustanovenia § 395 ods.1 vyplýva, že ak ustanovenie § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutie jeho účinnosti.

Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

18. Citované ustanovenie § 387 ods. 2 CSP zakotvuje koncepciu zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vypořiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí

vyhotovovať štandardné rozhodnutie podľa § 220 ods. 2 CSP, ale obmedzí sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasti práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t.j. pre vec rozhodujúce. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

19. Ustanovenie § 36 ods. 1 Zákona o rodine je v priamom vzťahu k ust. § 24 až 26 ZoR, ktoré určujú povinnosť súdu rozhodovať o právach a povinnostiach rodičov k maloletému dieťaťu. V tých prípadoch, keď rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví všetky otázky, ktoré sa týkajú výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, t.j. určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, ako má druhý rodič prispievať na jeho výživu, kto bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a upraví aj styk s dieťaťom, pokiaľ rodičia úpravu styku žiadajú. Pri rozhodovaní súdu je potrebné otázku styku, jeho časové vymedzenie a miesto stretávania posudzovať starostlivo a zväžiť jednak okolnosti na strane maloletého dieťaťa (jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi atď.), ako i okolnosti na strane rodičov (ich vzájomný vzťah, časové a hospodárske možnosti, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča atď.). V prípade, že je to v záujme zdravého vývoja dieťaťa potrebné, súd styk dieťaťa s rodičmi obmedzí alebo ho celkom zakáže (§ 25 ods. 3 Zákona o rodine). Zároveň ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine ukladá súdu, aby pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností sledoval vždy záujem maloletého dieťaťa s ohľadom na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Rovnako tak dbal, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s nimi.

20. Uvedená právna úprava takto v plnom rozsahu korešponduje Dohovorom o právach dieťaťa, prijatému dňa 20.11.1989, ktorý vo svojom článku 3 ods. 1 stanovuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či je už uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Zároveň článok 8 ods. 1 Dohovoru predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa a základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom záujem dieťaťa. Rovnako tak Listina základných práv a slobôd vo svojom článku 32 ods. 1 v spojení s ods. 4 určuje, že rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona, pričom starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov môžu byť obmedzené a neplnoleté deti môžu byť od rodičov odlúčené proti ich vôli len rozhodnutím súdu na základe zákona.

21. Rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti a obaja sú zodpovední za všestranný rozvoj dieťaťa. Každý z rodičov má celé rodičovské práva a povinnosti. Obidvaja rodičia ich nemusia vykonávať spolu, ale vo vzájomnom porozumení. Pri výkone rodičovských práv sú obidvaja rodičia rovnoprávni. Nezáleží na to, či sú manželia, ani na tom, či ide o ich dieťa narodené v manželstve alebo mimo manželstva. Rodičovské práva a povinnosti vznikajú narodením dieťaťa. Na to, aby rodič mohol realizovať svoje rodičovské práva v prípade, že dieťa nebolo zverené do jeho výchovy, je potrebné, aby mal upravený styk s mal. dieťaťom. Zmyslom úpravy styku otca s dieťaťom je dosiahnuť odstránenie doterajšieho stavu medzi otcom a dieťaťom bez nepriaznivého pôsobenia na psychiku a citovú stránku dieťaťa, súčasne so zreteľom na konkrétne pomery života otca. Preto súd pri úprave styku rodiča s dieťaťom predovšetkým skúma, či je styk mal. dieťaťa v prospech dieťaťa a je povinný veľmi starostlivo zväžiť, aká úprava tohto styku (časové vymedzenie, určenie prostredia a pod.) zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšie niektorej skutočnosti týkajúcej sa mal. dieťaťa a niektorej skutočnosti týkajúcej sa rodičov. Predovšetkým súd musí zväžiť vek a zdravotný stav mal. dieťaťa, jeho citový vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá vo výchove a k prostrediu, v ktorom tento rodič žije, obvyklý denný režim mal. dieťaťa. Medzi ďalšie skutočnosti, ktoré súd skúma, patria osobné a rodinné pomery rodičov, vzájomný vzťah rodičov a ich časové a hospodárske možnosti (so zreteľom na pracovnú dobu, čerpanie dovolenky, dopravné spojenie a pod.). Hodnotenie týchto všetkých skutočností, predovšetkým v zhode so záujmom mal. dieťaťa vedú potom k najvhodnejšej úprave styku rodiča s mal. dieťaťom.

22. Súd prvej inštancie postupoval v zmysle vyššie uvedených kritérií. Skúmal pomery na strane rodičov, detí. Vo veci vykonal dostatočné dokazovanie a výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil v súlade s § 191 CSP. Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, pretože maloleté deti sú útleho veku, naviazané na matku. Stretnutie otca s nimi je upravené neodkladným opatrením a podľa vyjadrenia rodičov sa realizuje. Odvolací súd nepovažoval odvolanie otca v časti úpravy styku za dôvodné, pretože otec namietal malú úpravu styku žiadajúc prespatie detí v jeho domácnosti. Tvrdil, že býva u svojej matky. Matka detí jeho tvrdenia poprela tvrdiac, že otec žije v ich spoločnom rodinnom dome a spoločné stretnutia sa dejú za jej prítomnosti v otcovej súčasnej domácnosti v rodinnom dome. Dom nie je v stave, aby v ňom deti prespávali. Rovnako nie je dôvodné jeho odvolanie v časti úpravy styku počas prázdnin a sviatkov, pretože takýto návrh v priebehu konania nepodal. Prebieha konanie o rozvod manželstva, v ktorom budú upravené rodičovské práva na čas po rozvode, kde si otec uplatňoval širšiu úpravu. Je pre odvolací súd nelogické, že otec v priebehu celého konania osočoval matku, navrhol jej psychiatrické vyšetrenie. Potom tvrdil, že obnovili spolužitie domáhal sa obnovenia spolužitia s matkou a starostlivosť o deti a v závere tvrdil, že deti nie sú jeho, lebo je neplodný.

23. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

24. Kritéria na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti sú schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov, a odôvodnené potreby dieťaťa, pri rešpektovaní zásady, že na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov má právo podieľať sa aj dieťa. Výživné určené dieťaťu slúži na uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa sú dané jednak jeho vekom a stupňom vzdelávania, ale aj zdravotným stavom. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú reálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov obmedzené, sú odôvodnenými potrebami len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti rodičov, ktoré sú dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej povinnej osoby, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami.

25. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné i ustanovenie § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, ktoré zakotvuje, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Navyše súd prihliada i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí.

26. Súd prvej inštancie zaviazal otca prispievať na výživu na maloletého V. sumou 170 eur, maloletého B. sumou 130 eur od 10.03.2020. Vychádzal z príjmu otca za rok 2019 v sume 1 109,55 eura, za rok 2020 1 239,57 eura a príjmu matky poberajúcej od februára 2019 do októbra 2019 materské 315,39 eura, od novembra poberajúcej rodičovský príspevok 380 eur a majúcej príjem zo živnosti 672,75 eura. Súd prvej inštancie v tejto časti správne zistil skutočný stav veci, ale nesprávne posúdil výšku výživného. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zmenil a zaviazal otca prispievať na výživu maloletého V. sumou 140 eur, B. sumou 110 eur. Jedná sa o deti útleho veku, náklady na ich výživu nie sú až také vysoké. Budú rásť s pribúdajúcim vekom detí, návštevou školy, fyzickým vzrastom. Je zrejmé, že matka, ktorá vyvažuje vyživovaciu povinnosť sčasti osobnou starostlivosťou o deti, zabezpečuje deti, pretože otec podľa jeho tvrdenia nie je schopný platiť viac ako po 30 eur. Odvolanie otca požadujúceho platenie výživného v sume 30 eur na každé dieťa je v tejto časti nedôvodné a bez akejkoľvek logiky, pretože na jednej strane hovorí o svojich kvalitách vysokoškolsky vzdelaného človeka (majúceho príjem

presahujúci 1000 eur) a na druhej strane sa stavia do pozície človeka na hranici životného minima alebo bez príjmu.

27. Odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zaostalého výživného, pretože zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a nemal podklady od rodičov, keďže otec od 10.03.2020 prispieval na výživu detí. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude doplniť dokazovanie v tejto časti a rozhodnúť o zaostalom výživnom.

28. K námietke otca ku kolíznemu opatrovníkovi zdôvodnenú zamestnankyňou opatrovníka, ktorá je spolužiačkou matky odvolací súd dodáva, že ustanovenie § 59 CSP a predchádzajúce ustanovenia od § 49 neupravujú vylúčenie účastníka. Kolízny opatrovník bol ustanovený súdom na zastupovanie detí v konaní a pokiaľ mal otec námietky voči jeho konaniu, mal ich uplatňovať inou cestou.

29. Súd prvej inštancie vo svojom novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).